

negando, nam ex forma Physica, & materia idem verum dicitur resultare compositum, quia verum est substantia, dicuntque ordinem essentialem ad inuicem, at in pariete albo albedo est diuersæ rationis à pariete, quia est accidens, & paries substantia, deinde paries non habet essentialem ordinem ad albedinem, quia albedo est ipsa extrinseca.

Itaque concludendum est aut formam, & priuationem non esse vera, & simpliciter principia, aut vitiosam esse allatam Aristotelicam definitionem de principijs Physicis propter illas particulas, nec ex sese inuicem, quia vt ostensum est, priuatio, & forma fiunt ex materia. Remanendo ergo in definitione illa Aristotelica tenendum est vnum esse solum principium Physicum absolute loquendo, nempe solam materiam primam, quia ipsi soli conuenit definitio principij Physici, ipsa enim ex nullo fit Physicè, cum sit creata à solo Deo, sitque ingenerabilis, & incorruptibilis, ex ipsaque omnia Physica fiant, quæ duæ conditiones inuoluuntur in definitione principij Physici. Non desinemus tamen propterea speciatim de forma, & priuatione verba facere, quia, vt dictum est, quamuis non sint principia simpliciter, sunt tamen principia secundum quid, & comprincipia.

Partitio II.

De quibusdam minutioribus materia prima difficultatibus.

Antequam ad illam de actu entitatio materia primæ primè controuerfiam descendamus, minores quædam explanandæ sunt, videlicet Quotplex sit materia? Secundo, Quomodo materiam primam repererint Philosophi? Tertio, An sit cognoscibilis, & quomodo definiatur? Denique an sit ingenerabilis, & incorruptibilis?

Pro primo duplicem Physici statuunt materiam; vnam vocant primam, & alteram secundam: Materia prima est illud subiectum, quod consideratur denudatum omnibus formis tum substantialibus, tum accidentalibus; Materia verò secunda ea est, quæ consideratur quidem omnibus formis substantialibus denudata, non tamen accidentalibus, id est habet quædam dispositiones, quibus inclinatur potius ad hanc formam, quam ad illam, quæ tamen duæ materiae non distinguuntur inter se, nisi penes nostram considerationem: Prima, inquam, in quantum sola consideratur nullis affecta accidentalibus: Secunda, in quantum affecta accidentalibus concipitur, & de materia prima præsertim occurrunt difficultates imposterum examinandæ, variæque sortitur nomina, nam aliquando vocatur hyle, in quantum est in potentia ad formas cum ipsarum priuatione: Dicitur subiectum respectu formæ, quam habet, dicitur massa, quia ex ea res omnes naturales sunt confectæ, aut quia in diuersas portiones diuisa varia facit composita: dicitur origo, quia est principium generationis rerum: dicitur Elementum, quia ex ea primo omnia componuntur, in eamque vltimò resoluntur: dicitur sylua, quia sicuti in sylua va-

ria continentur artificia in potentia saltem, sic in materia varia naturalia continentur; dicitur mater, quia ex ea educuntur, & velut gignuntur formæ, dicitur femina, quia formam ab agente recipiens constituit compositum, denique dicitur turpe, quia carens forma caret pulchritudine: Ex his tamen nominibus pleraque sunt Metaphorica.

Quoad secundum, Quòd detur materia prima, his probare solent rationibus Philosophi. Prima deducta est ab experientia, videmus enim aliquid excrefcere in maius, v. g. ignem adhibito combustibili, vnde inquiri, quod facit maiorem ignem, vel est forma ligni, vel materia ligni? non forma ligni, quia supponitur iam esse formam ignis, ergo ipsa materia ligni, ex qua educitur forma ignis, sicque augetur forma ignis aucta eius materiæ, ergo aliquid formæ ligni, & formæ ignis commune datur, & hoc est materia prima.

Secunda: Generatio in hoc differt à creatione, quòd creatio fiat ex nullo omnino præsupposito subiecto, generatio verò ex præsupposito subiecto, ergo vt res generentur, debent habere subiectum commune corrupto, & genito, alioquin nisi illud subiectum esset commune, generatio fieret ex non subiecto, proindeque diceretur creatio: datur ergo materia prima, quæ sit subiectum generationis, & corruptionis, hincque patet, quomodo admiffa fuerit materia prima ab Aristotele, aliisque subsequentibus Philosophis, nam ante Aristotelem diuersa erant placita Philosophorum circa principia Physica.

Quoad tertium, Quomodo materia prima sit cognoscibilis, Respondent Scotistæ materiam esse per se intelligibilem absque forma, & absque relatione ad formam, Mercenarius verò in suis Dilucidationibus hic ait, quòd methodus cognoscendi materiam primam quoad se est, sit contrarietas in transmutatione existentis.

Existimo verissimam esse opinionem Scotistarum quoad cognoscibilitatem materiae, quid sit, cum enim Scotistæ velint materiam habere de se actum entitatum absque ordine ad formam (de qua difficultate erit sermo partitione sequenti) consequenter rectè asserunt materiam de se esse cognoscibilem, verum quoque dicit Mercenarius quoad cognoscibilitatem materiae quod sit: vnde frustra existimo immorari Fauentinum in Physica theoremate 28. vt ostendat materiam primam habere propriam cognoscibilitatem, cum enim in anteriori theoremate ostenderit habere actum entitatum independentem à forma, sequitur quoque, quòd habeat cognoscibilitatem independentem à forma, quare & posituè, & negatiuè materia prima erit de se cognoscibilis, duplicique definitione poterit definiri. Aristoteles enim in seipso Metaphysicorum eam definit per id, quod non habet de se formam, nec est quantum, nec quale, &c. Positiuè verò sic definitur in primo Physicor. textu 28. Materia prima est primum subiectum, ex quo aliquid fit, cum in sit primo, & per se, & non secundum accidens.

Pro cuius definitionis maiori intelligentia aduerte materiam primam non esse substantiam completam, sed incompletam, quòd sit

Num. 8. Probatur dari materiam primam. Prob. primo.

Secundè.

Num. 9. Materia prima est de se cognoscibilis.

Quotplex materia.

B substan-